

All colombí

Flora de Montserrat: L'all colombí, per Josep Nuet i Badia, Josep M. Panareda i Clopès (Article publicat al Butlletí del Santuari nº 8, Zona època, gener-baril 1984)

El nom d'all colombí correspon a l'espècie vegetal *Allium senescens* L. subsp. *monlanum* (Fries) Holub, i té per sinònims *A. Fallax* Schultes et Schultesfil. i *A. monlanum*. F.W. Schmidt, non Schranck.

El nom popular fou consignat per Estanislau Vayreda a la seva flora de la Mare de Déu del Mont, de 1919-1920.

L'all colombí és una planta perenne formada per una rel horitzontal amb uns bulbs subterranis - els alls - al capdamunt dels quals neixen les fulles i la tija. Les fulles són linears, estretes, d'1 a 3 mm, més curtes que 50 la tija; tenen l'extrem arrodonit, la secció semicircular i a la base s'eixamplen en una mena d'emboïllament membranós que recobreix el bulb. En fregar-les amb la ma podem sentir-ne l'olor d'all característica. Del centre de la mota de 3 a 8 fulles surt una sola tija per cada bulb. Aquesta tija, nua, de 15 a 40 cm. de longitud i lleugerament alada a la part alta, porta a l'extrem superior un ramell de flors pedicel·lades d'un color vermellós, atapeïdes en una inflorescència semiesfèrica. Al peu de la inflorescència observem unes 2 o 3 bràctees membranoses més curtes que els pedicels de les flors, que són les restes de l'emboïllament que protegia el conjunt de flors quan tot just la planta era poncellada. Aquestes flors, com totes les de la família de les Liliàcies, tenen 6 peces i 6 estams més llargs que les peces de la corol·la. El fruit és compost per una càpsula que s'obre en 3 valves que permeten la sortida de les granes a l'exterior, un cop són madures.

Viu a les codines on hi ha acumulat un petit gruix (2-4 cm.) de terra. A Montserrat el podem observar força abundant, sobretot a les regions de Sant Salvador i Santa Magdalena i també a la de Sant Jeroni i fins als Ecos. Pel que hem vist, no es troba més a l'oest del coll de Port. Es fa entre 550 i 1150 metres, encara que excepcionalment baixi fins a 300 metres. Floreix de l'agost a l'octubre.

L'all colombí és una espècie pròpia de l'associació de cargola (*Erodietum*

rupestris) , una comunitat vegetal que colonitza les codines montanes. Però aquest all, diferencia, juntament el llistó (*Brachypodium rclsum*) , el càrex humil (*Carex humilis*) i l'herba prima (*Asperula cynanchica*) , una subassociació (*alietosum*) que podem observar a les codines amb un cert gruix de terra acumulada i on poden viure plantes no pas tan especialitzades, com la cargola, a colonitzar aquests indrets sense sòl